

MUUSIKA

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda.

2. Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides. Õpilaste silmaringi ja muusikalise maitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse. Õpilaste üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikul, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas. See hõlmab teadmisi peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus.

Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, puudutades nii keha, tundeid kui ka intellekti. Muusikaõpetusel on tasakaalustav ja toetav roll õpilase emotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises.

Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa-armastust.

Muusika ainekava koostades on lähtunud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loominguks eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetilise väärtushinnangute kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

3. Füüsiline õpikeskkond

1. Kool võimaldab järgmiste vahendite kasutamise: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, muusikakeskus HIFI, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI salvestusprogramm.

2. Kool korraldab õpet klassis, kus on võimalik kasutada rühmatööd ja liikumiseks vajalikke pindu.

3. Kool võimaldab instrumentariumi (Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, akustilised kitarrid) õpilastele musitseerimiseks.

4. Kool võimaldab kasutada fonoteeki (CD-d, DVD-d, VHS-d

4. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.

Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õige kirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel.

Õpitulemusi hinnatakse suuliste sõnaliste ning numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi. II ja III kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes.

Muusika 1. kl 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

Õpitulemused	Õppesisu ja –tegevused	Metoodika	Lõiming	Hindamine	Füüsiline õpikeskkond
<p><i>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes;</i></p> <p><i>* lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.</i></p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse</p> <p>Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö, loovtöö, vestlus ja arutelu.</p>	<p><i>Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, tööõpetus kunst, kehaline kasvatus</i></p>	<p>Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, - plokklöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, eesti rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm.</p>
<p>Laulmine</p> <p><i>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes;</i></p> <p><i>* lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.</i></p> <p><i>* Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühehäälses koolikooris</i></p> <p><i>* Laulab melodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</i></p> <p><i>* laulab peast „Mu koduke" (A. Kiiss), „Lapsed, tuppa", „Kevadel" (Juba linnukesed ....)</i></p>	<p><i>* laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;</i></p> <p><i>* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</i></p> <p><i>* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</i></p> <p><i>* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seose kalendritähtpäevadega;</i></p> <p><i>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</i></p> <p><i>* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, JO ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.</i></p>	<p><i>* Õpilaste -vokaalsete võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (solistid, ansamblid, koor);</i></p> <p><i>* laulude õppimine:</i></p> <p><i>-kuulmise järgi, -käemärkide abil, -rütmistatud astmenoodi järgi, - noodi järgi.</i></p> <p><i>* vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist.</i></p> <p><i>* kaanonite rakendamine mitmehäälsel laulmisel ettevalmistamiseks.</i></p> <p><i>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi; *mudellaulude laulmine;</i></p> <p><i>* kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</i></p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.</p> <p><u>Kunst/loodusõpetus</u> Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös).</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.</p>	<p><u>Laulude laulmise hindamisel</u> arvestatakse:</p> <p><i>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</i></p> <p><i>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</i></p> <p><i>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</i></p> <p><i>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</i></p> <p><u>Astmetega laulmise hindamisel</u> arvestatakse ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</p>	<p>Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp, käemärkide tabel.</p>
<p>Pillimäng</p> <p><i>* Rakendab pillimängu kaasmängudes;</i></p> <p><i>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes</i></p>	<p><i>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des;</i></p> <p><i>* väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.</i></p>	<p><i>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;</i></p> <p><i>* rütmimängud –</i></p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p><i>* individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust;</i></p>	<p>Orffi instrumentarium, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud</p>

tegevustes (pillimängus).		rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * tähtnimede kasutamine plaatpillide ja plokkflöödi/6-keelse väikekandle mänguvõtete omandamisel.	<u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordinatsioon, hingamine, õiged mänguvõtted.	*õpilase aktiivset osalemist tunnis	
Muusikaline liikumine * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises)	* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge	* Orffi pedagoogika; rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja väljendamine liikumise kaudu; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	<u>Kehaline kasvatus</u> Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. <u>Matemaatika</u> Muusikapala ülesehitus.	Hindamisel arvestatakse: * sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.
Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	* Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsate rütmipillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, liisusalme, regivärsse loomine. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon. <u>Matemaatika</u> Taktimõõt, muusika osad.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot.
Muusika kuulamine ja muusikalugu * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;	* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * Orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus. <u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine. <u>Matemaatika</u> Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika.	Hindamisel arvestatakse: * laulu ja pillimuusika eristamist	Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).	* Mõistab TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A ja TA-pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * tajub ja õpib laulma astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid erinevates kõrguspositsioonides: * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivõltuse pikendajana;	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus. <u>Matemaatika</u> Joon, noodivõltused, taktimõõt, laulu osad, fermaat, sümbolid.	Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.	Naturaalklaver, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud

	b) eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, helilooja, sõnade autor; c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; d) rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, <i>piano, forte</i> , fermaat		<u>Tööõpetus</u> (3.kl) Rütmikaardid. <u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo. <u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatantsud. <u>Kunst</u> Kõlavärv.		
Õppekäigud * Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli.	* Kirjeldab kogatud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil.	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus. <u>Kunst</u> Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusika kujutamine liikumise kaudu. <u>Tööõpetus</u> Lihtsa rütmipilli valmistamine. <u>Matemaatika</u> Loogika. <u>Loodusõpetus</u> Loodushääled, keskkonna hääled.	Hindamisel arvestatakse: * originaalsust; * väljendusoskust	Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, õuesõpe.

Muusika 2. kl 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

Õpitulemused	Õppesisu ja –tegevused	Metoodilised soovitused	Lõiming	Hindamine	Füüsiline õpikeskkond
* <i>Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes;</i> * lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö, loovtöö, vestlus ja arutelu.	<i>Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, tööõpetus kunst, kehaline kasvatus</i>	Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.	Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, eesti rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti,

<p>Laulmine * Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust; * laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast laule: Eesti hümn (F. Pacius), „Teele, tee, kurekesed“, „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Kevadpidu“ (Elagu kõik ....).</p> <p>* Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).</p>	<p>* Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</p> <p>* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO₁ ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.</p>	<p>* Õpilaste -vokaalsete võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (solistid, ansamblid, koor); * laulude õppimine: -kuulmise järgi, -käemärkide abil, -rütmistatud astmenoodi järgi, - noodi järgi. * vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist. * kaanonite rakendamine mitmehäälsel laulmisel ettevalmistamiseks. * Relatiivne meetod –laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi; *mudellaulude laulmine; * kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.</p> <p><u>Kunst/loodusõpetus</u> Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmistöös).</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.</p>	<p><u>Laulude laulmise hindamisel</u> arvestatakse: * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; *õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p> <p><u>Astmetega laulmise hindamisel</u> arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist</p>	<p>noodistusprogramm.</p> <p>Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp, käemärkide tabel.</p>
<p>Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>’des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * tähtnimede kasutamine plaatpillide ja plokkflöödi/6-keelse väikekandle mänguvõtete omandamisel.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; *kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist. *õpilase aktiivset osalemist Instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppe-tegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Orffi instrumentaarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekandle, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud</p>
<p>Muusikaline liikumine * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes</p>	<p>* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge</p>	<p>* Orffi pedagoogika; rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu,</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>

tegevustes (liikumises)		väljendamine liikumise kaudu; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. <u>Matemaatika</u> Muusikapala ülesehitus.	lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.	
Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	* Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsate rütmipillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, liisusalvide, regivärsside loomine. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon. <u>Matemaatika</u> Taktimõõt, muusika osad.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot.
Muusika kuulamine ja muusikalugu * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;	* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill).	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * Orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus. <u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine. <u>Matemaatika</u> Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika. <u>Inimeseõpetus</u> Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.	Hindamisel arvestatakse: * laulu ja pillimuusika eristamist; * eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt)	Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).	* Mõistab TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A ja TA-pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * tajub ja õpib laulma astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid erinevates kõrguspositsioonides * astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA ₁ , SO ₁ põhinevad mudelid; * mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult,	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus. <u>Matemaatika</u> Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, fermaat, sümbolid. <u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo. <u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatantsud. <u>Kunst</u> Kõlavärv.	Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.	Naturaalklaver, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud

	<i>piano, forte,</i> fermaat; e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke <i>latern, segno, volt</i>				
Õppekäigud * Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli	* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus. <u>Kunst</u> Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusika kujutamine liikumise kaudu. <u>Tööõpetus</u> Lihtsa rütmipilli valmistamine. <u>Matemaatika</u> Loogika. <u>Loodusõpetus</u> Loodushääled, keskkonna hääled.	Hindamisel arvestatakse: * originaalsust * väljendusoskust * muusika oskussõnade kasutamist	Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, õuesõpe.

Muusika 3. kl 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

itulemused	Õppesisu ja –tegevused	Metoodilised soovitused	Lõiming	Hindamine	Füüsiline õpikeskkond
* <i>Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes;</i> * lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö, loovtöö, vestlus ja arutelu.	<i>Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, tööõpetus kunst, kehaline kasvatus</i>	Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, eesti rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm.	Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.
Laulmine * Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust; * laulab eesti rahvalaule	* Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;	* Õpilaste -vokaalsete võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (solistid, ansamblid, koor); * laulude õppimine: -kuulmise järgi,	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid. <u>Matemaatika</u> Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt,	<u>Laulude laulmise hindamisel</u> arvestatakse: * loomuliku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu	Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp, käemärkide tabel.

<p>(sh regilaule) ning peast laule: Eesti hümn (F. Pacius)</p> <p>* Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).</p>	<p>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</p> <p>* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.</p>	<p>-käemärkide abil, -rütmistatud astmenoodi järgi, - noodi järgi. * vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist. * kaanonite rakendamine mitmehäälsel laulmisel ettevalmistamiseks. * Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi; *mudellaulude laulmine; * kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p>laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.</p> <p><u>Kunst/loodusõpetus</u> Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös).</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.</p> <p><u>Tööõpetus (3.kl)</u> Paberist noodijoonestiku lõikamine ja papile vms kleepimine, selle kasutamine töös astmetega.</p>	<p>ühislaulmisest; *õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel. <u>Astmetega laulmise hindamisel</u> arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist</p>	
<p>Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. * on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerimisel; * seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul.</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * tähtnime kasutamine plaatpillide ja plokkflöödi/6-keelse väikekandle mänguvõtete omandamisel.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Lihtsate rütmipillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordinaatsioon, hingamine, õiged mänguvõtted.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; *kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist. *õpilase aktiivset osalemist Instrumentaalansambli või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppe-tegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud</p>
<p>Muusikaline liikumine * Kasutab muusikalisi</p>	<p>* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;</p>	<p>* Orffi pedagoogika;</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u></p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * sisu, meeleolu ja ülesehituse</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI,</p>

teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises)	* tantsib eesti laulu- ja ringmänge	rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja väljendamine liikumise kaudu; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. <u>Matemaatika</u> Muusikapala ülesehitus.	tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.	DVD-mängija, CD-d, DVD-d.
Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	* Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsate rütmipillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, liisusalme, regivärsse loomine. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon. <u>Matemaatika</u> Taktimõõt, muusika osad. <u>Tööõpetus</u> Lihtsate rütmipillide valmistamine.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja Väljendusvahendite kasutamist	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot.
Muusika kuulamine ja muusikalugu * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill); * eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.	* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill); * eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * Orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus. <u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine. <u>Matemaatika</u> Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika. <u>Inimeseõpetus</u> Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa. <u>Tööõpetus</u> Omavalmistatud rütmipillide kasutamine taktimõõdu eristamisel.	Hindamisel arvestatakse: * laulu ja pillimuusika eristamist; * eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt) marsi, valsi ja polka, * 2- ja 3-osalise taktimõõdu eristamist.	Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises	* Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: 3. klass: * rütmifiguurid ja paus: 	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus. <u>Matemaatika</u> Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad,	Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.	Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud.

kirjaoskuses).	<p>* tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides:</p> <p>3. klass:</p> <p>* astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI põhinevad mudelid;</p> <p>* JO- ja RA- astmerida (duur ja moll) seoses lauludega</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <p>a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;</p> <p>b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;</p> <p>c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, <i>ostinato</i>, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;</p> <p>d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano</i>, <i>forte</i>, fermaat;</p> <p>e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke <i>latern</i>, <i>segno</i>, <i>volt</i>.</p>		<p>fermaat, sümbolid.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Rütmikaardid.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatantsud.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p>		
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p>	<p>* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusika kujutamine liikumise kaudu.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Lihtsa rütmipilli valmistamine.</p> <p><u>Matemaatika</u> Loogika.</p> <p><u>Loodusõpetus</u> Loodushääled, keskkonna hääled.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* originaalsust</p> <p>* väljendusoskust</p> <p>* muusika oskussõnade kasutamist</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, õuesõpe.</p>

Muusika 4. kl 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

Õpitulemused	Õppesisu ja –tegevused	Metoodilised soovitused	Lõiming	Hindamine	Füüsiline õpikeskkond
					Eesmärgiks on õpilaste

<p>* <i>Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</i></p> <p>* oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p> <p>Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>	<p><i>matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)</i></p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm.</p>	<p>muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast laule: Eesti hümn (Fr. Pacius), "Püha õõ" (F. Gruber),</p> <p>* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).</p>	<p>Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule <i>a cappella</i> ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.</p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</p> <p>* vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, muusika väljendusvahendid).</p> <p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;</p> <p>* kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p><u>Eesti keel</u>, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Õige kehahoid ja hingamine.</p> <p><u>Eesti keel</u> Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p><u>Kunst/loodusõpetus</u> Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Omavalmistatud</p>	<p><u>Laulmise hindamisel</u> arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel</p> <p><u>Noodiharjutuste laulmise hindamisel</u> arvestatakse ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist</p>	<p>Naturaalklaver +tool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel .</p>

			muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.		
Pillimäng * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des; * rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; * seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i> , meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus; * süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.	<u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad). <u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine. <u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * õpilase aktiivset osalemist Instrumentaalansamblis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.	Orffi instrumentarium; trummikomplekt, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.
Muusikaline liikumine * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).	* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi.	* Orffi pedagoogika, * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	<u>Kehaline kasvatus</u> Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. <u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.
Omalooming * Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).	* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i> 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; * loob tekste: regivärssse, lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted. <u>Matemaatika</u> Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja Väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.

			<p><u>Tööõpetus</u> Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p><u>Kunst</u> Rütmikaartide valmistamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>		
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust * Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; * teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. * kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni.</p>	<p>Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p><u>Kirjandus</u> Autorlus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p><u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Võõrkeeled</u> võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi;</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid.</p>

			<p>Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p>		
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: ti-tiri, tiri-ti, ta-i-ti, ta-a-a-a ja 4-löögiline paus * laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides; * mõistab 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähendust ja arvestab musitseerimisel; * 2-osaline lihtvorm, * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duuruhelilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid); d) tempo, dünaamika, <i>piano</i>, <i>forte</i>, <i>mezzopiano</i>, <i>mezzoforte</i>, e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatants.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus; * I ja II kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud</p>
<p>Õppekäigud * Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles.</p>	<p>* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Loogika, arutlusoskus.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Teabe otsimine ja leidmine ürituste,</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * oma arvamuse põhjendamist; * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>

Muusika 5. kl 1 tund nädalas, kokku 35 tundi

Õpitulemused	Õppesisu ja –tegevused	Metoodilised soovitused	Lõiming	Hindamine	Füüsiline õpikeskkond
<p>* <i>Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</i></p> <p>* oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p> <p>Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>	<p><i>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)</i></p>	<p>Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm.</p>
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast laule Eesti hümn (Fr. Pacius), "Kui Kungla rahvas" (K. A.Hermann), "Eesti lipp" (E. Võrk)</p> <p>* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi(astmeid);</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule <i>a cappella</i> ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p> <p>* seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2.</p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</p> <p>* vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, muusika väljendusvahendid).</p> <p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;</p> <p>* kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p><u>Eesti keel.</u> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Õige kehahoid ja hingamine.</p> <p><u>Eesti keel</u> Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p><u>Kunst/loodusõpetus</u> Looduslike materjalide</p>	<p>Laulu laulmise hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikke kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel <u>Noodiharjutuste laulmise hindamisel</u> arvestatakse ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</p>	<p>Naturaalklaver +tool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel</p>

			(puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks <u>Tehnoloogiaõpetus</u> Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.		
Pillimäng * Kasutab üksinda ning koos muusikateemalistes muusikalises oskusi ja teadmisi (pillimängus).	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaadpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des; * rakendab muusikateemalistes 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; * seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; * seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid Cduur, a-moll pillimänguga.	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i> , meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus; * süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine muusikateemalistes.	<u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad). <u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine. <u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted.	Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas muusikateemalist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; * kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist, * õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansamblis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.	Orffi instrumentarium; trummikomplekt, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.
Muusikaline liikumine * Kasutab üksinda ning koos muusikateemalistes muusikalises oskusi ja teadmisi (liikumises).	* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge; * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra.	* Orffi pedagoogika, * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	<u>Kehaline kasvatus</u> Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. <u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.
Omalooming * Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes * kasutab üksinda ning koos muusikateemalistes muusikalises oskusi ja teadmisi (omaloomingus).	* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i> 'sid keha-, rütmi- ja plaadpillidel; * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; * loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, regivärsse ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted. <u>Matemaatika</u> Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm. <u>Tööõpetus</u>	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.

			<p>Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p><u>Kunst</u> Rütmikaartide valmistamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>		
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust</p> <p>* Eristab kuuldeliselt vokaal- ja Instrumentaalmuusikat.</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm);</p> <p>* iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;</p> <p>* teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.</p> <p>* kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni</p> <p>* kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit</p> <p>* tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;</p> <p>* on tutvunud (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt.</p>	<p>Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p><u>Kirjandus</u> Autorlus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p><u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Võõrkeeled</u> võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* arutus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades;</p> <p>* 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist;</p> <p>* hääleliikide eristamist kuuldeliselt;</p> <p>* vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist;</p> <p>* pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi;</p> <p>* oskust leida iseloomulikke jooni Eesti rahvamuusikas;</p> <p>* oskust võrrelda erinevate rahvaste muusikat.</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid.</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes.</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: ti-tiri, tiri-ti, ta-i-ti, ta-a-a ja 4-löögiline paus</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p><u>Eesti keel</u> õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmises, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus;</p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel,</p>

kirjaoskuses).	<p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p> <p>* mõistab 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähendust ja arvestab musitseerimisel;</p> <p>* 2-osaline lihtvorm,</p> <p>* helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a;</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duurrehelilaad, mollhelilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, diees, bemoll, bekarr</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duurrehelilaad, mollhelilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli,</p> <p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) tempo, dünaamika, <i>piano</i>, <i>forte</i>, <i>mezzopiano</i>, <i>mezzoforte</i>,</p> <p>e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .</p>		<p><u>Matemaatika</u> Noodivältsused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatants.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis</p>	* I ja II kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.	rütmikaardid, rütmimängud
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles</p>	<p>* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Loogika, arutlusoskus.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.</p>	Hindamisel arvestatakse: * oma arvamuse põhjendamist; * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust.	Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.

Muusika 6. kl 1 tund nädalas, kokku 35 tundi

Õpitulemused	Õppesisu ja -tegevused	Metoodilised soovitused	Lõiming	Hindamine	Füüsiline õpikeskkond
<p>* <i>Osaleb meelevõimulike muusikaliste tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</i></p> <p>* oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p> <p>Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>	<p><i>Eesti keel, kirjandus matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)</i></p>	<p>Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm.</p>
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast laule Eesti hümn (Fr. Pacius), "Kas tunned maad" (J. Berad), "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl);</p> <p>* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule <i>a cappella</i> ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p> <p>* seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2.</p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</p> <p>* vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, muusika väljendusvahendid).</p> <p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;</p> <p>* kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p><u>Eesti keel.</u> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Õige kehahoid ja hingamine.</p> <p><u>Eesti keel</u> Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p><u>Kunst/loodusõpetus</u> Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms)</p>	<p>Laulu laulmise hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikkude kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel <u>Noodiharjutuste laulmise hindamisel</u> arvestatakse ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist</p>	<p>Naturaalklaver + tool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel</p>

			<p>kasutamine astmetrepiks</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p>		
<p>Pillimäng * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; * rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; * seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; * seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid Cduur, a-moll pillimänguga; * seostab helistikke G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga.</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus; * süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, hingamine, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; * kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist, * õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Orffi instrumentarium; trummikomplekt, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>
<p>Muusikaline liikumine * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p>	<p>* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge; * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa.</p>	<p>* Orffi pedagoogika, * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p><u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>
<p>Omalooming * Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).</p>	<p>* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; * loob tekste: regivärssse, lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p>	<p>* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Matemaatika</u> Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Lihtsate pillide ja</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja Väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.</p>

			<p>muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p><u>Kunst</u> Rütmikaartide valmistamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>		
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust * Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; * teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. * kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni * kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit * tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi; tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi; * on tutvunud (valikuliselt) Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt.</p>	<p>Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p><u>Kirjandus</u> Autorlus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p><u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Võõrkeeled</u> võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi; * oskust leida iseloomulikke jooni Eesti rahvamuusikas; * oskust võrrelda erinevate rahvaste muusikat.</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid.</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: kaheksandiknoot, kaheksandikpaus * laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁,</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik.</p>	<p><u>Eesti keel</u> õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p><u>Matemaatika</u></p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus; * I ja II kooliastme</p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud</p>

	<p>SO₁, JO₁, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p> <p>* mõistab 2/4,3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähendust ja arvestab musitseerimisel;</p> <p>* 2-osaline lihtvorm,</p> <p>* helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a; G – e, F – d;</p> <p>* kaheksandik taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt;</p> <p>* mõistab all olevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duurihelilaad, mollhelilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, diees, bemoll, bekarr</p> <p>* mõistab all olevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duurihelilaad, mollhelilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli,</p> <p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) tempo, <i>andante</i>, <i>moderato</i>, <i>allegro</i>, <i>largo</i>, <i>ritenuto</i>, <i>accelerando</i>, dünaamika, <i>piano</i>, <i>forte</i>, <i>mezzopiano</i>, <i>mezzoforte</i>, <i>pianissimo</i>, <i>fortissimo</i>, <i>crescendo</i>, <i>diminuendo</i>;</p> <p>e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .</p>		<p>Noodivältsed, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatants.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis</p>	<p>oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles</p>	<p>* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Loogika, arutlusoskus.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* oma arvamuse põhjendamist;</p> <p>* originaalsust;</p> <p>* väljendusoskust;</p> <p>* muusika oskussõnade kasutamist;</p> <p>* tööpanust.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>

Muusika 7. kl 1 tund nädalas, kokku 35 tundi

Õpitulemused	Õppesisu ja -tegevused	Metoodilised soovitusused	Lõiming	Hindamine	Füüsiline õpikeskkond
<p><i>* Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;</i></p> <p><i>* oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;</i> <i>* kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes;</i> <i>* valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.</i></p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>* Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p> <p>* Vormid – individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, bioloogia, geograafia, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).</p>	<p>* Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm</p>
<p>Laulmine <i>* Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;</i> <i>* laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaal-koosseisudes;</i> <i>mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;</i> <i>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast laule „Eesti hümn“ (F. Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V.Oksvort), "Kalevite kants" (P. Veebel), "Mu isamaa on minu arm" (G.Ernesaks), "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen),</i> <i>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi</i></p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; <i>* laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</i> <i>* osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;</i> <i>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikult erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</i> <i>* absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);</i> <i>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.</i></p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid); <i>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</i> <i>* vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid).</i> <i>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;</i> <i>* kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</i></p>	<p><u>Eesti keel.</u> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Loomulik kehahoid ja hingamine.</p> <p><u>Bioloogia</u> Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus.</p> <p><u>Loodusõpetus</u> Liikumine/dünaamika.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u></p>	<p><u>Laulu laulmise hindamisel</u> arvestatakse: <i>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</i> <i>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</i> <i>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</i> <i>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest;</i> <i>* õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</i> <u>Noodiharjutuste laulmise hindamisel</u> arvestatakse <i>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</i></p>	<p>Naturaalklaver +tool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel</p>

<p>muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel). * Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi(astmeid).</p>			<p>Õige, vale, normid-reeglid, <u>Eesti keel</u> Silbitamine teksti rütmistamisel. <u>Matemaatika</u> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted. <u>Tööõpetus</u> Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.</p>		
<p>Pillimäng * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; * rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõteteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, emoll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus; * süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud. <u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine. <u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted. <u>Loodusõpetus</u> Loodusnähtused- ja hääled, liikumine/dünaamika, jõud.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; * kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist, * õpilase aktiivset osalemist Instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Orffi instrumentarium; trummikomplekt, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, akustilised kitarrid, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>
<p>Muusikaline liikumine * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p>	<p>* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu Idamaade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.</p>	<p>* Orffi pedagoogika; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u> Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, <u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>
<p>Omalooming * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>* Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob kindlas vormis (rondo- ja variatsioonivorm) rütmilismeloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda</p>	<p>* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * rondo- ja variatsioonivorm;</p>	<p><u>Eesti keel</u> Tekstide loomine. <u>Kehaline kasvatus</u> Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja Väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator, akustilised kitarrid, trummikomplekt, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid, rändnoot,</p>

	<p>loomingulisi ideid liikumise kaudu; *loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.</p>	<p>* lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik; * infotehnoloogia – noodistusprogramm(id).</p>	<p><u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>		noodijoonestikuga tahvel.
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * Väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; * teab autoriõigusi ja sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi; * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi); * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; * eesti tuntud interpreetide, dirigentide, ansambelite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; * eristab kõla ja kuju järgi: <i>keelpillid:</i> poogenpillid viiul, vioola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; <i>puhkpillid:</i> puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; <i>löökpillid:</i> kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; * eristab kõla järgi pillikoosseise: <i>orkestrid:</i> (sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); <i>ansamblid:</i> keelpillikvartett * on tutvunud sümfoonia, instrumentaalkontserti, rondo, variatsiooni vormiga * on tutvunud Eesti ning Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt.</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs; * orffi pedagogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne; * infotehnoloogia – <i>power-point</i> presentatsioon jne.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.</p> <p><u>Kirjandus</u> Teose autor, teksti analüüs.</p> <p><u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p> <p><u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Bioloogia</u> Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.</p> <p><u>Geograafia</u> Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * arutlus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne); * 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi, * sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli- ja rahvapilliorkestri eristamist kõla ja välimuse järgi; * oskust leida iseloomulikke jooni ning võrrelda eesti ja valitud rahvaste muusikat.</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, rahvapillide pildid, muusikainstrumentide ja orkestrite pildid.</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara * Rakendab üksi ja rühmas</p>	<p>* Mõistab helivälte, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivälte, rütmifiguurid ja pausid: triool, süngoop</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik jne.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sh muusikaline.</p> <p><u>Matemaatika</u></p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises</p>	<p>Naturaalklaver, Internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot,</p>

<p>musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); * + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab oskussõnade tähendust jakasutab neid praktikas: a) sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; b) sümfoonia, instrumentaalkontsert, c) rondo, variatsioon</p>		<p>Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Rütmi- ja meloodiakaardid.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatants, ladina ja standardtants.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	<p>liikumises, omaloomingus; * I, II ja III kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud</p>
<p>Õppekäigud * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus</p>	<p>* arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline.</p> <p><u>Kunst</u> Visuaalse muusikaelamuse kujutamine, plakat jne.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikaelamuse kujutamine liikumise kaudu ja dramatiseeringus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Loogika, arutlus-, analüüsi- ja põhjendusoskus.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide koht, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * oma arvamuse põhjendamist; * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>

Muusika 8. kl 1 tund nädalas, kokku 35 tundi

Õpitulemused	Õppesisu ja –tegevused	Metoodilised soovitused	Lõiming	Hindamine	Füüsiline õpikeskkond
* Osaleb meeleldi	Laulmine,	* Kõikide õpilaste võimalikult	Eesti keel,		Liikumist võimaldav ruum,

<p><i>muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;</i></p> <p>* oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse; * kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes; * valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.</p>	<p>pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p> <p>* Vormid – individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>	<p>kirjandus, matemaatika, bioloogia, geograafia, füüsika, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).</p>	<p>* Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm</p>
<p>Laulmine * Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapäras; * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaal-koosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast laule „Eesti hümn“ (F. Pacius), "Oma laulu ei leia ma üles" (V.Ojakäär), “Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter). * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguideid (laulmisel). * Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; * osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; * Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI); * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.</p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid); * laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi; * vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid). * Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud; * kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p><u>Eesti keel</u>, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Loomulik kehahoid ja hingamine.</p> <p><u>Bioloogia</u> Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus.</p> <p><u>Füüsika</u> Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.</p> <p><u>Eesti keel</u> Silbitamine teksti</p>	<p><u>Laulu laulmise hindamisel</u> arvestatakse: * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; * helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest; * õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel. <u>Noodiharjutuste laulmise hindamisel</u> arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist</p>	<p>Naturaalklaver +tool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel</p>

			<p>rütmistamisel.</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.</p>		
<p>Pillimäng * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; * rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõteteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, emoll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus; * süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud.</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Füüsika</u> Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega, ohutustehnika.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; * kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist, * õpilase aktiivset osalemist Instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Orffi instrumentarium; trummikomplekt, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, akustilised kitarrid, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>
<p>Muusikaline liikumine * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p>	<p>* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Hispaania, Põhja- ja Ladina- Ameerika.</p>	<p>* Orffi pedagoogika; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u> Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated,</p> <p><u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>
<p>Omalooming * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab</p>	<p>* Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob kindlas vormis (rondo- ja variatsioonivorm) rütmilismeloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p>	<p>* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid,</p>	<p><u>Eesti keel</u> Tekstide loomine.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator, akustilised kitarrid, trummikomplekt,</p>

<p>erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>* kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; *loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.</p>	<p>muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * rondo- ja variatsioonivorm; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik; * infotehnoloogia – noodistusprogramm(id).</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u> Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordinaatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	<p>Väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * Väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; *teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi); * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; *eesti tuntud interpretide, ansamblite ja pop-muusika suursündmuste tundmine; * eristab kõla ja kuju järgi: <i>klahvpillid</i>: klaver, klavessiin, orel, akordion; <i>elektrofonid</i>: süntesaator, elektriklaver; *eristab kõla järgi pillikoosseise: <i>orkestrid</i>: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); <i>ansamblid</i>: (keelpillikvartett, popansambel); * eristab pop- ja rokkmuusikat. * on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika või Aafrika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; * tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs; * orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.; * kirjalik töö – töövihik, esse, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne; * infotehnoloogia – <i>power-point</i> presentatsioon jne.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.</p> <p><u>Kirjandus</u> Teose autor, teksti analüüs.</p> <p><u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p> <p><u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Füüsika</u> Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * arutlus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne); * 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi, * oskust leida iseloomulikke jooni ning võrrelda eesti ja valitud rahvaste muusikat.</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, rahvapillide pildid, muusikainstrumentide ja orkestrite pildid.</p>

			<p><u>Bioloogia</u> Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.</p> <p><u>Geograafia</u> Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>		
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid.</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: kuueteistkümnendiknoot ja -paus * + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); * teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; * mõistab oskussõnade tähendust jakasutab neid praktikas: a) elektrofonid, muusikainstrumentide nimetused; b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaal-kontsert, spirituaal, gospel; c) pop- ja rokkmuusika.</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik jne.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sh muusikaline.</p> <p><u>Matemaatika</u> Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Rütmi- ja meloodiakaardid.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatants, ladina ja standardtants.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikaterminite seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus; * I, II ja III kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>Naturaalklaver, Internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud</p>
<p>Õppekäigud * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus.</p>	<p>* arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaalamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline.</p> <p><u>Kunst</u> Visuaalse muusikalamuse kujutamine, plakat jne.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * oma arvamuse põhjendamist; * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>

		* kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne.	<u>Kehaline kasvatus</u> Muusikaelamuse kujutamine liikumise kaudu ja dramatiseeringus. <u>Matemaatika</u> Loogika, arutlus-, analüüsi- ja põhjendusoskus. <u>Arvutiõpetus</u> Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide koht, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.		
--	--	--	--	--	--

Muusika 9. kl 1 tund nädalas, kokku 35 tundi

Õpitulemused	Õppesisu ja -tegevused	Metoodilised soovitus	Lõiming	Hindamine	Füüsiline õpikeskkond
<p>* <i>Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;</i></p> <p>* oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos muusikategevustes; suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;</p> <p>* kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes;</p> <p>* valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsesest ja võimalustest muusikat õppida.</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>* Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p> <p>* Vormid – individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, ühiskonnaõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).</p>	<p>* Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm</p>
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või muusitseerib erinevates</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;</p> <p>* laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>* osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma</p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega,</p>	<p><u>Eesti keel.</u> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt,</p>	<p><u>Laulu laulmise hindamisel</u> arvestatakse:</p> <p>* loomuliku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p>	<p>Naturaalklaver + tool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel</p>

<p>vokaalinstrumentaal-koosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast laule „Eesti hümn“ (F. Pacius), "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen), "Saaremaa valss" (R. Valgre), "Me pole enam väikesed" (A.Oit).</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).</p> <p>* Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p>	<p>seisukohti;</p> <p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p>	<p>kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</p> <p>* vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid).</p> <p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;</p> <p>* kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p>murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Loomulik kehahoid ja hingamine.</p> <p><u>Bioloogia</u> Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus.</p> <p><u>Füüsika</u> Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.</p> <p><u>Eesti keel</u> Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.</p>	<p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest;</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p> <p><u>Noodiharjutuste laulmise hindamisel</u> arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist</p>	
<p>Pillimäng</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>’des;</p> <p>* rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõteteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;</p> <p>* helistike C-duur, a-moll; G-duur, emoll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;</p> <p>* rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;</p> <p>* absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;</p> <p>* süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud.</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist,</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Orffi instrumentarium; trummikomplekt, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, akustilised kitarrid, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>

			<u>Füüsika</u> Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega, ohutustehnika,.		
Muusikaline liikumine * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).	* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Aafrika.	* Orffi pedagoogika; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	<u>Kehaline kasvatus</u> Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, <u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.
Omalooming * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).	* Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob kindlas vormis (rondo- ja variatsioonivorm) rütmilismeloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i> 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; *loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * rondo- ja variatsioonivorm; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik; * infotehnoloogia – noodistusprogramm(id).	<u>Ühiskonnaõpetus</u> Inimõigused/autorikaitse, ettevõtetus ja konkurents, moraal, eetika. <u>Eesti keel</u> Tekstide loomine. <u>Kehaline kasvatus</u> Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordineerimine, õiged mänguvõtted. <u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud. <u>Tööõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine. <u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator, akustilised kitarrid, trummikomplekt, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.
Muusika kuulamine ja muusikalugu * Väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning	* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi);	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;	<u>Eesti keel</u> Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja	Hindamisel arvestatakse: * arutlus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse	Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed,

<p>põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; * teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</p>	<p>* arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; * eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansambelite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; <i>ansamblid:</i> pop- ja džässansambel; * eristab pop-, rokk-, džäss- ja filmimuusikat * tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.</p>	<p>* vestlus, arutelu, analüüs; * orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne; * infotehnoloogia – <i>power-point</i> presentatsioon jne.</p>	<p>kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.</p> <p><u>Kirjandus</u> Teose autor, teksti analüüs.</p> <p><u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p> <p><u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Rahvused, riigid ja nende tavad, inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika, elukutsevalik.</p> <p><u>Füüsika</u> Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega.</p> <p><u>Bioloogia</u> Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.</p> <p><u>Geograafia</u> Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>	<p>põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne); * 2- ja 3-osalise lihtvormi lihtvormi, variatsiooni ja rondovormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi, * oskust leida erinevate muusikastiilide iseloomulikke jooni</p>	<p>rahvapillide pildid, muusikainstrumentide ja orkestrite pildid.</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara * Rakendab üksi ja rühmas</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: kuueteistkümnendiknoot ja -paus</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sh muusikaline.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises</p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot,</p>

<p>musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguulisi ideid;</p>	<p>* + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); * teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; * mõistab oskussõnade tähendust jakasutab neid praktikas: a) džässorkester, muusikainstrumentide nimetused; b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaal-kontsert, spirituaal, gospel; c) rondo, variatsioon, d) pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika.</p>	<p>jne.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Rütmi- ja meloodiakaardid.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatants, ladina ja standardtants.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikaterminite seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	<p>liikumises, omaloomingus; * I, II ja III kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud</p>
<p>Õppekäigud * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus.</p>	<p>* arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline.</p> <p><u>Kunst</u> Visuaalse muusikaelamuse kujutamine, plakat jne.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikaelamuse kujutamine liikumise kaudu ja dramatiseeringus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Loogika, arutlus-, analüüsi- ja põhjendusoskus.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide koht,</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * oma arvamuse põhjendamist; * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>

			lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.		
--	--	--	---	--	--